

Політологія

II семестр 2020 р.

силабус курсу

для бакалаврів 2,3,4 курсів денної форми навчання

134ОПУТ, 144ОПУТ, 154МКТ, 164МКТ, 22Лс, 32ВШРс, 52Вс, 112УПЕП, 122МЗЕД, 12Е (ОАіОБ, ОіОТ), 162МТРБ, 32ФС, 42ФТ, 52МКДЛ, 62МОіА, 72ПУА, 82ЕП, 182БП, 92П, 192ПТБД, 112БКМс, 123БКМ, 12БЕСс, 212ПЦБс, 223ПЦБ, 22УКЗс, 33УКЗ

Лекції: вівторок: 8.00-9.30 (134ОПУТ, 144ОПУТ, 154МКТ, 164МКТ), вівторок (кожен непарний тиждень): 9.30 – 10.50 (22Лс, 32ВШРс, 52Вс), середа: 9.30 – 10.50 (112УПЕП, 122МЗЕД, 12Е (ОАіОБ, ОіОТ), 162МТРБ, 32ФС, 42ФТ, 52МКДЛ, 62МОіА, 72ПУА, 82ЕП, 182БП, 92П, 192ПТБД), четвер (кожен непарний тиждень): 9.30 – 10.50 (112БКМс, 123БКМ, 12БЕСс, 212ПЦБс, 223ПЦБ, 22УКЗс, 33УКЗ)

Аудиторії: 1.307, 2.414,

Практика: понеділок (кожен непарний тиждень): 12.40 – 14.00 (154МКТ), вівторок (кожен парний тиждень): 8.00 – 9.30 (22Лс), вівторок (кожен непарний тиждень): 8.00 – 9.30 (32ВШРс, 52Вс), вівторок (кожен парний тиждень): 9.30 – 10.50 (144ОПУТ), вівторок (кожен непарний

тиждень): 9.30 – 10.50 (134ОПУТ), вівторок (кожен непарний тиждень): 12.40-14.00 (164МКТ), середа (кожен непарний тиждень): 8.00 – 9.30 (112УПЕП, 12Е (ОАіОБ, ОіОТ), 32ФС, 42ФТ, 52МКДЛ), середа (кожен непарний тиждень): 12.40 – 14.00 (112БКМс, 12БЕСс, 212ПЦБс), четвер (кожен непарний тиждень): 8.00 – 9.30 (123БКМ, 223ПЦБ, 33УКЗ), четвер: 11.00 – 12.20 (82ЕП, 182БП, 92П, 192ПТБД).

Аудиторії: 3.508, 2.422, 3.324, 3.507, 1.307, 2.423, 4.206,

Команда викладачів:

Лектори: Колесник Костянтин Едуардович (nncgo@ukr.net), Кравченко Олена Валентинівна (kravchenko@kart.edu.ua), Сніжко Ірина Анатоліївна (isnizhko@ukr.net), Єремєєва Катерина Андріївна (Eremeevaea@gmail.com)

Години прийому та консультацій: 13.00-14.00 вівторок - четвер

Політична свідомість стала невід’ємним складником світогляду сучасної людини, особливо коли в світі тривають неоднозначні процеси одночасної глобалізації та регіоналізації. Політологія спрямована на формування комплексних знань студента про політику, критичного мислення (що так важливо в інформаційну епоху), навичок критичного мислення. Курс має на меті сформувати та розвинути наступні компетентності студентів:

- 1. Ціннісно-смыслову компетентність** (формування та розширення світогляду студента в області політичної свідомості та обізнаності, політичної культури та теорії);
- 2. Загальнокультурну компетентність** (формування основи політичної культури);
- 3. Навчально-пізнавальну компетентність** (формування у студента зацікавленості щодо світових та вітчизняних політичних процесів, їхніх витоків та перспектив подальшого розвитку);
- 4. Інформаційну компетентність** (розвиток вмінь студента до самостійного пошуку, аналізу, структурування та відбору потрібної інформації стосовно актуальних політичних процесів, вміння виявляти маніпулятивні технології, застосовані в текстах політичного походження);
- 5. Комуникативну компетентність** (розвиток у студента навичок роботи в команді шляхом виконання групових та індивідуальних завдань на практичних заняттях з політології);
- 6. Компетентність особистісного самовдосконалення** (елементи фізичного, духовного й інтелектуального саморозвитку, емоційної саморегуляції та самопідтримки; підтримка постійної жаги до самовдосконалення та самопізнання, шляхом теоретичного вивчення політичних процесів та реалізації своїх політологічних знань на практиці).

Чому ви маєте обрати цей курс?

Якщо ви прагнете брати активну участь в сучасних політичних процесах України, розуміти їхню суть та можливі наслідки, цей курс саме для вас!

Від здобувачів очікується: знати основні політологічні поняття, концепції, найважливіші характеристики сучасних політичних режимів і систем; вміти застосовувати основні політологічні парадигми і методи для аналізу політичного процесу; володіти базовими навичками аналізу політичних заяв і програм та політичного прогнозування; вміння самостійно шукати потрібні ресурси, аналізувати їх, структурувати інформацію.

Курс охоплює матеріал, який розкриває природу політичної влади, політичної культури, політичної участі та діяльності, торкається феномену держави, політичних режимів та ідеологій, національної та міжнародної політики, політичної агітації та пропаганди, політичного менеджменту.

Команда викладачів і ваші колеги будуть готові надати будь-яку допомогу з деякими з найбільш складних аспектів курсу по електронній пошті і особисто - у робочий час.

Огляд курсу

Цей курс, який вивчається з лютого по травень, дає студентам розуміння політики як суспільного явища та окремих її проявів в різних сферах життя.

Курс складається з однієї лекції та практики раз у два тижні (в окремих випадках – одна лекція та одна практика на тиждень). Він супроводжується текстовим матеріалом, презентаціями та груповими завданнями. Студенти матимуть можливість застосовувати отримані знання та вирішувати практичні завдання протягом обговорень в аудиторії, дослідження інформаційних ресурсів з тем курсу, дискусій, презентацій індивідуальних розвідок.

Практичні заняття курсу передбачають дослідження матеріалів з тем, представлених в навчальній програмі (а саме – статей з політології, програм політичних партій, Конституції України, тощо), підготовка доповідей, рефератів, участь у дискусіях. Завдання мають сформулювати у студента інформаційну та комунікативну компетентності шляхом залучення міждисциплінарного підходу.

Ресурси курсу

Окрім запропонованої літератури в методичних вказівках, яку Ви зможете знайти в бібліотеці університету), Ви можете скористатись наступними **електронними ресурсами** для підготовки з цих та багато інших питань в межах курсу політології: <http://www.kuchma.org.ua/ico/monitoring/>

1. <http://www.djereho.com>
2. <http://chitalka.info/>

3. <http://readbookz.com/>
4. <http://www.politdumka.kiev.ua/>
5. <http://www.politik.org.ua/>
6. <http://www.icps.kiev.ua/library>
7. <http://www.ucipr.kiev.ua>

Теми курсу

Політика як суспільне явище.	Предмет, функції та методи політології.	Місце та роль політології в системі гуманітарних наук.	Сутність, типологія та функції політичної влади.	Суб'єкти та об'єкти політичної влади.
Шляхи приходу до політичної влади.	Сутність, механізми та способи реалізації політичної влади.	Характер і соціальна природа влади, її джерела.	Теорії політичних еліт.	Легітимність політичної влади: поняття та способи досягнення.
Роль і значення політичної еліти в суспільстві.	Особливості сучасної української еліти.	Політичне лідерство: поняття, види та характерні риси.	Функції політичного лідера.	Сучасні політичні лідери України.
Поняття і зміст політичної системи суспільства.	Типологія сучасних політичних систем і механізми їх функціонування.	Політична система України: характер та особливості.	Держава як основний елемент політичної системи суспільства, її виникнення, ознаки, функції.	Структура державної організації суспільства. Форми державного правління та державного устрою.
Особливості сучасної Української держави.	Політичний режим: зміст та класифікація.	Тоталітаризм як політичний режим.	Авторитаризм як політичний режим.	Демократія як політичний режим.
Правова демократія: проблеми й протиріччя становлення в Україні.	Типи та характеристик а партійних систем.	Політичні партії: поняття, характерні риси та етапи розвитку.	Закономірності та способи здійснення міжнародної політики.	Типологія сучасних політичних партій.
Місце і роль політичних партій в структурі політичної влади в суспільстві.	Етапи та особливості формування багатопартійності в Україні.	Етнонаціональні відносини як специфічна частина політичних відносин.	Нація як історична спільність людей. Теорії походження націй.	Ідеологія в сучасному політичному процесі.

Сучасні політичні ідеології.	Лібералізм як політична ідеологія.	Консерватизм як політична ідеологія.	Націоналізм як політична ідеологія.	Комунізм як політична ідеологія.
Соціал-демократизм як політична ідеологія.	Політична свідомість суспільства: поняття, зміст, структура.	Політична культура суспільства та особистості.	Проблеми формування сучасної політичної культури в українському суспільстві.	Взаємозв'язок і взаємообумовленість політичного та економічного розвитку суспільства.
Характерні риси й особливості сучасного світового політичного процесу.	Глобальні проблеми сучасності.	Політична діяльність та особливості її здійснення.	Основні тенденції розвитку та характеристика сучасних міжнародних відносин.	Основні напрями сучасної зовнішньої політики України.

Лекції та практичні заняття

Список основних лекцій курсу наведений нижче. Пильнуйте за змінами у розкладі.

Тиждень	Кількість годин	Тема лекції	Кількість годин	Тема практичних, семінарських та лабораторних занять
3			2	Практ.-1 Сутність політики. Особливості політичної влади
4	2	Лекц.№1. Політологія як система знань про політику. Політична влада		
5			2	Практ.-2 Держава у сучасному світі
6	2	Лекц.№2. Держава у сучасному світі. Політичні режими.		
7			2	Практ.-3 Політичні режими.
Модульний контроль знань				
8	2	Лекц.№3. Політичні партії. Партійні системи. Громадські організації.		
9			2	Практ. № 4. Партії як політичний

				інститут
10	2	Лекц.№4. Політична діяльність. Політичні еліти. Політичне лідерство.		
11			2	Практ. № 5. Політична діяльність. Політичні еліти. Політичне лідерство
12	2	Лекц.№5. Національна політика.		
13			2	Практ. № 6. Національне питання в сучасній політиці
14	2	Лекц.№ 6. Міжнародна політика. Зовнішня політика України.		
15			2	Практ. № 7. Міжнародна політика
Модульний контроль знань				

Під час курсу студентам пропонується обговорення найбільш вагомих та актуальних питань з історії та сучасності політики. Для цього необхідно ознайомлюватись із переліком цих питань ще до початку заняття. Ось деякі з них:

1. *З'ясуйте статус та умови проведення референдумів за законодавством України*
2. *Поясніть сутність та цілі політичної діяльності*
3. *Розкрийте сутність та способи здійснення влади*
4. *Розкрийте основні фактори, які впливають на формування політичної культури*
5. *Розкрийте сутність та ознаки конфедерації. Поясніть причини створення конфедерацій*
6. *Яку роль у формуванні Української держави відіграло прийняття Конституції України?*

Протягом кожного модулю студенти мають виконати два **комплексних індивідуальних завдання**, перелік варіантів яких можна знайти в гугл-класі: <https://classroom.google.com/u/0/c/NTUwNTgyNjc4NDZa/a/NTUwNjA4Nzk3MTNa/details>

Приклад одного з них:

Харизматичний тип лідерства

- a. *П'ять відомих політичних діячів, які підпадають під харизматичний тип лідерства.*

- b. Що їх характеризує як харизматичних лідерів?*
- c. Яким чином вони прийшли до влади та який політичний режим був до, під час та після їхнього правління?*
- d. Чи були колись, на Вашу думку, в історії України такі лідери? Які типи політичного лідерства найбільш характерні для політичної культури України?*

Приклади успішного виконання подібних завдань можна знайти за цим посиланням:

<https://classroom.google.com/g/tg/NTUwNTgyNjc4NDZa/NTUwNjA4Nzk3MTNa#u=NTUwNTYzMjQyNzda&t=f>

Критерії оцінювання індивідуальних завдань:

1. Дотримання заданої структури (обов'язкова відповідь на всі питання)
2. Дотримання академічної доброчесності (відсутність плагіату)
3. Достовірність використаної інформації
4. Наявність власних думок (особливо в останньому питанні)
5. Творчий підхід
6. Надання роботи на перевірку до настання дедлайну.

Дедлайни виконання:

- 1-е завдання: 15 березня 2020 року,
- 2-е завдання: 31 березня 2020 року,
- 3-е завдання: 20 квітня 2020 року,
- 4-е завдання: 18 травня 2020 року.

Правила оцінювання

При заповненні заліково-екзаменаційної відомості та залікової книжки (індивідуального навчального плану) студента, оцінка, виставлена за 100-бальною шкалою, повинна бути переведена до національної шкали (5, 4, 3,) та шкали ECTS (A, B, C, D, E)

Визначення назви за державною шкалою(оцінка)	Визначення назви за шкалою ECTS	За 100 бальною шкалою	ECTS оцінка
ВІДМІННО – 5	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	A
ДОБРЕ – 4	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89	B
	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю	75-81	C

	грубих помилок		
ЗАДОВІЛЬНО - 3	Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків	69-74	D
	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-68	E
НЕЗАДОВІЛЬНО - 2	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим як отримати залік (без повторного вивчення модуля)	35-59	FX
	Незадовільно - необхідна серйозна подальша робота (повторне вивчення модуля)	<35	F

Розподіл балів, які отримують студенти

Модулі	Змістові модулі	Теми	Поточ.контроль (бали)	Модульн.тест. (бали)
Модуль 1	Змістовий модуль 1	Тема 1	до 15	до 10
		Тема 2	до 15	до 10
	Змістовний модуль 2	Тема 3	до 15	до 10
		Тема 4	до 15	до 10
Сума балів за поточну роботу і модульне тестування			до 60	до 40
Сума балів за 1 модуль			до 100	
Модуль 2	Змістовий модуль 3	Тема 5	до 15	до 20
		Тема 6	до 15	до 10
	Змістовий модуль 4	Тема 7	до 15	до 10
		Тема 8	До 15	До 10
Сума балів за поточну роботу і модульне тестування			до 60	до 40
Сума балів за 2 модуль			до 100	
Сума			до 100	

- підготовка доповідей, участь в аналізі політичних процесів – до 10 балів;
- за участь у дискусії – до 5 балів;
- за запитання – до 2 балів.

За нестандартні рішення та творчий підхід при виконанні завдань викладач може додати до 2 балів. Максимальна сума, яку може набрати студент – 30 балів.

У складовій “Самостійна робота” оцінюється рівень засвоєння студентом розділів і питань курсу, які визначені для самостійного вивчення, а також якість виконання індивідуальних письмових завдань. Оцінювання

проводиться шляхом тестування та опитування студентів. Максимальна кількість балів складає 30.

До перелічених складових модульної оцінки можуть нараховуватися додаткові бали за участь студента у науковій роботі, підготовці публікацій, робіт на конкурси, участь в олімпіадах тощо. Кількість додаткових балів визначається на розсуд викладача, але у сумі не більш 100 балів разом з переліченими складовими модульної оцінки.

У випадку, коли студент пропустив кілька занять, він має шанс перездати пропущені заняття шляхом підготовки письмових індивідуальних завдань та, за бажанням викладача, подальшим їхнім захистом.

Модульне тестування – до 40 балів.

Очікувані результати навчання:

1. У студентів має розширитись світогляд в області політичної свідомості та обізнаності, політичної культури та теорії;
2. Має сформуватись основа політичної культури;
3. Студенти мають зацікавитись світовими та вітчизняними політичними процесами, їхніми витокami та перспективами подальшого розвитку;
4. В студентів мають розвинути вміння самостійного пошуку, аналізу, структурування та відбору потрібної інформації стосовно актуальних політичних процесів;
5. Студенти мають розвинути навички роботи в команді шляхом виконання групових та індивідуальних завдань на практичних заняттях з політології;
6. Студенти мають набути елементи фізичного, духовного й інтелектуального саморозвитку, емоційної саморегуляції та самопідтримки; курс має підтримати постійну жагу до самовдосконалення та самопізнання, шляхом теоретичного вивчення політичних процесів та реалізації своїх політологічних знань на практиці.

Команда викладачів:

Колесник Костянтин Едуардович (<http://kart.edu.ua/pro-kafedru-im-ua/istoriya-stvorennya-kafedry-im-ua/kolesnik-ist-ua>) Кандидат історичних наук з 2001 р. Дисертацію захистив у спеціалізованій вченій раді Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна за спеціальністю «Історія України», номер диплома ДК№012191. Рішенням Атестаційної колегії Міністерства освіти і науки від 19 жовтня 2005 р. Колеснику К.Е. присвоєно вчене звання доцента кафедри історії та українознавства. З 2004 р. – декан гуманітарного факультету, з 2012 р. – директор Навчально-наукового центру гуманітарної освіти. Напрям наукової діяльності: історія України 1920-х

років, організація виховної роботи у вищому навчальному закладі, сучасна геополітика, історія науки і техніки.

Кравченко Олена Валентинівна (<http://kart.edu.ua/pro-kafedru-im-ua/istoriya-stvorennya-kafedry-im-ua/kravchenko-ist-ua>) Кандидат історичних наук з 2003 р. Дисертацію захистила у спеціалізованій вченій раді Д 64.051.10 Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна за спеціальністю 07.00.01 – «Історія України», номер диплома ДК №020930. Вчене звання доцента присвоєно у 2005 р., номер атестата 02ДЦ №011167. Тема дисертації «Благодійна діяльність Православної Церкви в Харківській єпархії (1799 – 1917 рр.)». Напрямок наукової діяльності: історія опіки над дітьми, історія доброчинності, історія благодійної діяльності Православної Церкви, історія залізничного транспорту. Виступала офіційним опонентом 7 кандидатських дисертацій. Володіє польською мовою (рівень B2), що підтверджується сертифікатом Польської державної сертифікаційної комісії з польської мови як іноземної.

Сніжко Ірина Анатоліївна (<http://kart.edu.ua/pro-kafedru-im-ua/istoriya-stvorennya-kafedry-im-ua/snezhko-ia-ua>) У 2002 р. захистила кандидатську дисертацію за спеціальністю 07.00.04 – «Археологія». У 2012 р. отримала вчене звання доцента. **Напрямок наукової діяльності:** пізній палеоліт степової зони Східної Європи, історія археологічної науки, методика викладання історичних дисциплін.

Єремєєва Катерина Андріївна (<http://kart.edu.ua/pro-kafedru-im-ua/istoriya-stvorennya-kafedry-im-ua/eremeyeva-ea-ua>) Кандидат історичних наук з 2016 року. Дисертацію захистила у спеціалізованій вченій раді Д 64.051.10 Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна за спеціальністю 07.00.01 – «Історія України», номер диплома ДК № 040152. Напрямок наукової діяльності: історія Радянської України, історія повсякдення, кількісні методи в історичних дослідженнях, історія радянської преси, імагологія, дослідження гумору.

Кодекс академічної доброчесності

Порушення Кодексу академічної доброчесності Українського державного університету залізничного транспорту є серйозним порушенням, навіть якщо воно є ненавмисним. Кодекс доступний за посиланням:

<http://kart.edu.ua/documentu-zvo-ua>

Зокрема, дотримання Кодексу академічної доброчесності УкрДУЗТ означає, що вся робота на іспитах та заліках має виконуватися індивідуально. Під час виконання самостійної роботи студенти можуть консультуватися з викладачами та з іншими студентами, але повинні самостійно розв'язувати завдання, керуючись власними знаннями, уміннями та навичками. Посилання на всі ресурси та джерела (наприклад, у звітах, самостійних роботах чи

презентаціях) повинні бути чітко визначені та оформлені належним чином. У разі спільної роботи з іншими студентами над виконанням індивідуальних завдань, ви повинні зазначити ступінь їх залученості до роботи.